

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117229572
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4117229572.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ulica 29. augusta 8, IČO: 30 807 484, proti žalovaným: 1. N. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., I. XXXX/XX, 2. I. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., I. XXXX/XX, zast. JUDr. Liborom Hetmerom, bytom Nové Zámky, Turecká 49, o zaplatenie 585,18 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 6. novembra 2019 č. k. 16C/109/2017-133 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným v 1. a 2. rade sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 460, § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 18 ods. 1 písm. c), § 20 ods. 4 zák. č. 7/1993 Zb. o zriadení Národnej poisťovne a financovaní zdravotného poistenia v znení do 28. 04. 1993, § 18 ods. 1 písm. c), § 20 ods. 4 zák. č. 7/1993 Zb. o zriadení Národnej poisťovne a financovaní zdravotného poistenia v znení od 29. 04. 1993, § 30 ods. 2 zák. č. 7/1993 Zb. o zriadení Národnej poisťovne a financovaní zdravotného poistenia v znení od 01. 01. 1993 do 31. 12. 1993, § 14 ods. 1 písm. b), § 24 ods. 1, 3, § 51b zák. č. 274/1994 Z. z. účinného od 01. 01. 1995 a na základe vykonaného dokazovania zistil, že právny predchodca žalovaných nebohý N. Y., narodený dňa XX. XX. XXXX (ďalej len porúčiteľ alebo aj právny predchodca) bol samostatne zárobkovo činnou osobou a dňa XX. XX. XXXX zomrel. Z uznesenia Okresného súdu Nitra č. k. 11D/39/2017-20 zo dňa 19. 06. 2017, právoplatného dňa 05. 07. 2017 vyplýva, že žalovaní sa stali dedičmi po porúčiteľovi, pričom čistá hodnota dedičstva predstavuje 29.625 eur, z ktorých pohľadávku z titulu vypořádania BSM vo výške 1.125 eur nadobudla žalovaná v 2. rade a nehnuteľnosti vo všeobecnej hodnote vo výške 28.500 eur žalovaný v 1. rade. Z odôvodnenia predmetného uznesenia tiež vyplýva, že žalobca si do dedičského konania prihlásil pohľadávku z titulu nepredpísaného poistného za samostatne zárobkovo činnú osobu za obdobie 01/1993 až 04/1993, 01/1995 až 12/2000 vo výške 679,58 eura, ktorá nebola zahrnutá do pasív dedičstva z dôvodu, že dedičia na pojednávaní dňa 19. 06. 2017 vzniesli námietku jej premlčania a pochybnosť o jej oprávnenosti. Zo salda konta vyplýva, že porúčiteľ za obdobie od 08. 02. 1993 do 08. 02. 1993, od 08. 02. 1995 do 08. 01. 2001 bol povinný platiť poistné vo výške 679,58 eura. Z výsluchu svedkyne V. N. H. vyplynulo, že p. Y. podal prihlášku poistenca do poistenia Regionálnej národnej poisťovne dňa 05. 02. 1993. Podľa zák. č. 7/1993 účinného od 01. 01. 1993 do 28. 04. 1993 bol povinný prihlásiť sa do 8 dní od vzniku poistenia a odhlásiť sa v rovnakej lehote. Vzhľadom na to, že v tom čase bol dôchodca, poistenie zo zákona zaniklo 28. 04. 1993 novelou zák. č. 7/1993. Účinnosťou zák. č. 274/1994 od 01. 05. 1995 podľa

§ 51b sa mal prihlásiť od 01. 01. 1995 do 08. dní od účinnosti tohto zákona. Táto povinnosť však plnená nebola. Takisto mal povinnosť, ak ukončil živnostenské oprávnenie, oznámiť túto povinnosť Sociálnej poisťovni a tiež mal predkladať výpis priznania z daní z príjmov najneskôr do 8 dní po ukončení 1. polroku roku, v ktorom sa daňové priznanie podalo. Sociálna poisťovňa nemohla vychádzať z údajov z roku 1993, nakoľko od mája 1993 do konca roku 1994 sa mohli zmeniť rozhodujúce skutočnosti, tzn. SZČO mohla prestať podnikáť, prípadne mohla zomrieť. Z administratívneho spisu neb. N. Y. (právneho predchodcu žalovaných) vyplýva, že právny predchodca podal prihlášku do poistenia dňa 05. 02. 1993. Smrť právneho predchodcu bola Sociálnej poisťovne oznámená úmrtným listom vystaveným dňa 20. 01. 2017. Sociálna poisťovňa po tomto zistení listom zo dňa 02. 02. 2017 dopytovala Daňový úrad Nitra, aby jej oznámil z daňových priznaní za roky 1999 až 2002 hrubé príjmy podľa § 7, na čo jej bolo oznámené, že za tieto roky menovaný nepodal daňové priznanie. Dňa 08. 03. 2017 Sociálna poisťovňa vystavila oznámenie o výške nepredpísanej pohľadávky na poistnom. Súd po zrušení rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie doplnil dokazovanie v naznačenom smere a vykonaným dokazovaním mal súd za nesporne preukázané, že právny predchodca žalovaných, nebohý N. Y., bol samostatne zárobkovo činnou osobou a do poistenia sa prihlásil prihláškou zo dňa 05. 02. 1993. Uvedená skutočnosť nebola medzi stranami spornou a rovnako vyplynula z predloženého administratívneho spisu. V zmysle právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, keďže si právny predchodca žalovaných splnil svoju povinnosť do 28. 04. 1993 a to dňa 05. 02. 1993, nemal už podľa § 51b zák. č. 274/1994 o Sociálnej poisťovni (ďalej len Zákon o Sociálnej poisťovni) povinnosť opätovne si plniť oznamovaciu povinnosť. Vzhľadom k uvedenému sa súd nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že nebolo možné brať do úvahy prihlášku podanú v roku 1993 a takýto postup by bol spôsobilý zasiahnuť do práv a slobôd poistencov ako občanov. Podľa názoru súdu nie je možné prihliadnuť ani na námietku, že právny predchodca žalovaných si nesplnil ani oznamovaciu povinnosť, keď žalobcovi neoznámil ani podanie daňového priznania, keď z administratívneho spisu je zrejmé, že právny predchodca žalovaných v období od 1999 do 2002 nepodal daňové priznanie, pričom nie je ani zrejmé, či mu táto povinnosť, vzhľadom na daňové predpisy, vznikla (okolnosti, kedy FO nevzniká povinnosť podať daňové priznanie). Teda, ak si právny predchodca žalovaných splnil svoju oznamovaciu povinnosť do 28. 04. 1993, túto povinnosť od 01. 01. 1995 opätovne nemal a právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí podľa § 24 ods. 1 zákona o Sociálnej poisťovni za desať rokov odo dňa jeho splatnosti. Žalovaní v konaní pred Sociálnou poisťovňou i v konaní pred súdom vzniesli námietku premlčania, preto sa súd zaoberal touto otázkou. Žalobca si žalobou uplatnil poistné splatné od 08. 02. 1995 do 08. 01. 2001 a právo predpísať poistné sa v zmysle vyššie uvedeného premlčalo za desať rokov odo dňa jeho splatnosti, tzn. že právo predpísať poistné sa premlčalo najneskôr ku dňu 08. 01. 2011. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcove právo predpísať poistené sa premlčalo a nárok žalobcu, ktorý si uplatnil žalobou podanou dňa 02. 11. 2017 je premlčaný a pre vznesenú námietku premlčacia zo strany žalovaných súd takýto nárok nemôže priznať, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. K námietke žalovaných súd uviedol, že smrť poručiteľa je právnou skutočnosťou, ktorá má za následok v zmysle § 460 OZ v súvislosti s § 470 ods. 1 OZ vznik povinnosti dedičov uhradiť dlhy poručiteľa. Vzhľadom na uvedené považoval súd námietku vznesenú zo strany žalovaných o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie za nedôvodnú. Súd mal tiež za to, že výkon práva žalobcu je možné považovať za rozporný s dobrými mravmi, keďže poistné si žalobca uplatnil až v dedičskom konaní po poručiteľovi s odstupom 22 rokov (uplatnené poistné bolo splatné dňa 08. 02. 1995), hoci z vyjadrení strán sporu vyplýva, že poručiteľ sa v roku 1993 prihlásil u žalobcu ako SZČO a splnil si oznamovaciu povinnosť, tzn. že žalobca mal vedomosť o tom, že poručiteľ vykonával od r. 1993 činnosť samostatne zárobkovo činne osoby. Skutočnosť, na ktorú žalobca poukázal, t.j. že ani za obdobie roku 1993, kedy sa poručiteľ prihlásil, poistné neuhradil, nie je skutočnosťou, ktorá by mala byť na prospech žalobcu, nakoľko žalobca mal povinnosť vykonávať osobitne určenými zamestnancami kontrolnú činnosť (§ 44 Zákona o Sociálnej poisťovni) pri výbere a vymáhaní poistného, ktorú však zanedbal, keď ani za uvedené obdobie poručiteľovi poistné nepredpísal, hoci si tento splnil oznamovaciu povinnosť. Okrem toho, poručiteľ ako SZČO mal aj iné povinnosti, ktoré si vzhľadom na ich povahu (viest' a uchovávať účtovné záznamy po dobu desiatich rokov, iné doklady potrebné na určenie vymeriavacieho základu, sadzby poistného, výšky poistného a jeho platenia, poskytovať súčinnosť pri výkone kontroly a predkladať účtovné doklady a iné doklady týkajúce sa platenia, odvádzania, ročného zúčtovania a vykazovania poistného a pod.) mohol splniť jedine SZČO - platiteľ, a nie jeho dedič, ktorý nemusí mať žiaden prístup k dokladom poručiteľa, ktorými by mohol preukázať zánik poistenia, jeho trvanie, prípadne iné skutočnosti relevantné pre výšku poistného, najmä za situácie, že od splatnosti poistného uplynulo už viac ako 20 rokov. Vzhľadom na uvedené, považoval súd uplatnenie si poistného u dedičov poručiteľa s časovým odstupom viac ako 20 rokov za výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, keďže je nepravdepodobné, že dedičia

ako právni nástupcovia poručiteľa sa za tejto situácie môžu aj účinne brániť. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP, a keďže žalovaní v 1. a 2. rade mali v konaní plný úspech vo veci, preto im súd priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že s rozsudkom sa nestotožňuje a v celom rozsahu ho týmto napáda, a preto v zákonnej lehote podáva odvolanie voči rozsudku v celom rozsahu pre nesprávne právne posúdenie veci, keď súd v konaní nesprávne interpretoval obsah správne zvolenej právnej normy zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni. Je zrejmé, že samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré v čase od 29. 04. 1993 do 31. 12. 1994 nemali povinnosť prihlásiť sa na poistenie, táto povinnosť vznikla od 01. 01. 1995, t. j. mali si splniť oznamovaciu povinnosť bez ohľadu na to, či podnikali už pred dátumom 29. 04. 1993 a v súlade s vtedy platnou legislatívou sa prihlásili na poistenie alebo s podnikaním začali až po nadobudnutí účinnosti legislatívy, podľa ktorej sa prihlásiť nemuseli. Na tieto osoby ku dňu účinnosti zákona č. 274/1994 Z. z. (od 01. 01. 1995) nazerá zákon rovnako, t. j. ako na neprihlásené samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré sú povinné si túto oznamovaciu povinnosť splniť. V prípade osôb, ktoré do účinnosti zákona č. 274/1994 Z. z. nemali oznamovaciu povinnosť, lebo boli zúčastnené na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení z iného dôvodu zákon stanovil priaznivejšiu lehotu na splnenie oznamovacej povinnosti, a to 8 dní od účinnosti tohto zákona. Pokiaľ by právny predchodca žalovaných splnil svoju povinnosť v tejto 8-dňovej lehote, Sociálna poisťovňa by predpísala dlžné poistné ešte za života neb. p. Y.. Faktom ale zostáva, že menovaný si túto oznamovaciu povinnosť nikdy nespĺnil - ani v lehote, ani dodatočne a na poistenie sa neprihlásil. Aj napriek tomu, že svedkyňa na podklade dokumentov a interných predpisov z 90. rokov dostatočne ozrejnila, aký jednotný postup žalobca plošne aplikoval v roku 1995 na všetky SZČO, ktorým zanikla povinnosť platiť poistné, avšak od roku 1995 im znovu vznikla, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Poukázal aj na to, že názor odvolacieho súdu (sp. zn. 9Co/274/2018-77 o tom, že ak si právny predchodca žalovaných splnil svoju oznamovaciu povinnosť do 28. 04. 1993, túto povinnosť od 01. 01. 1995 opätovne nemal), bol zjavne nesprávny a predstavuje iba svojvoľný a ničím neodôvodnený výklad, ktorý nebol podložený ani odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov. Naopak, žalobkyňa poukazuje na množstvo rozhodnutí, spomedzi ktorých príkladom uvádza rozsudok Okresného súdu Piešťany č. 3C/187/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. 9Co/269/2014. Argumentácia žalovaných sa nápadne podobá argumentácii žalovanej v citovanom judikáte, rovnako skutkový stav je obdobný ako v prejednávanej veci. O tom, že odvolací súd (a následne aj súd prvej inštancie) v prejednávanej veci nesprávne interpretoval zákon a nesprávne právne posúdil vec, svedčí aj skutočnosť, že ako to vyplýva z uznesenia 9Co/274/2018-77 zjavne považuje pojmy splnenie oznamovacej povinnosti a prihlásenie sa na poistenie za dva odlišné, nadväzné a nezávislé úkony poistenca, pričom však ide o jeden synonymický termín. Pojem oznamovacia povinnosť označuje prihlásenie, odhlásenie poistenca a prihlásenie a odhlásenie zamestnanca. V tom období a aj v súčasnosti sú oznamovacou povinnosťou všetky úkony, ktoré sú dôvodom na vznik a zánik poistenia. Ak si poistenec splnil oznamovaciu povinnosť, znamená to, že vykonal prihlásenie alebo odhlásenie vo vzťahu k Sociálnej poisťovni. Označenie oznamovacia povinnosť zároveň vyjadruje, že ide o povinnosť poistenca, ktorý týmto oznámením umožní, aby sa do vedomostnej sféry pracovníkom žalobkyne ako verejnoprávnej inštitúcie dostala informácia o tom, že daný poistenec sa stal spôsobilým subjektom sociálneho poistenia a s účinnosťou od konkrétneho dňa sa na neho viažu práva a povinnosti. V medziobdobí rokov 1993 a 1995 došlo k tzv. zániku poistenia zo zákona a následnému vzniku poistenia zo zákona, pričom povinnosť predložiť doklady a prihlásiť sa na poistenie bola zákonom nepochybne delegovaná na SZČO. Splnenie oznamovacej povinnosti, ktorú zakotvil zákon č. 274/1994 Z. z., nemožno viazať na úkon vykonaný za účinnosti iného zákona, najmä ak medzitým došlo k zániku poistenia na základe zákona (t. j. bez výslovného úkonu zo strany poistenca). Svedčí o tom okrem samotného zákona č. 274/1994 Z. z. aj dokument z daňového úradu, na ktorom je toto poučenie pre podávateľa daňového priznania uvedené. Je nepochybné, že právny predchodca žalovaných porušil viackrát zákony tým, že nepodal prihlášku žalobcovi a zároveň nerešpektoval povinnosť oznámiť podanie daňového priznania žalobcovi, čo možno jednoznačne klasifikovať ako nesplnenie oznamovacej povinnosti. Práve na tieto prípady pamätal zákon č. 274/1994 Z. z., keď ustanovil, že právo žalobcu na poistné sa nepremlčí, ak oznamovacia povinnosť nebola splnená. Je nepochybné, že prihláška neexistuje, o čom svedčí predložený spis, a teda žalobca objektívne nemohol predpísať poistné právnenému predchodcovi žalovaných a o tom, že právny predchodca mal byť poistený a platiť poistné sa dozvedel až po jeho smrti. Žalobca postupoval so všetkou náležitou starostlivosťou, nemožno mu vyčítať žiadne pochybenie, žiadne pochybenie dôkazmi nepodložili ani žalovaní a ako to vyplynulo aj so svedeckej výpovede

svedkyne, nebolo v kompetencii ani právomoci žalobcu a odporovalo by to logickému výkladu vtedajšej legislatívy, ak by mal od r. 1995 žalobca iniciatívne prihlásiť každú SZČO, ktorej povinnosť platiť poisťné zanikla zo zákona (a teda táto osoba viac nefigurovala v systémoch sociálneho poistenia ako poistenec - SZČO). U takýchto osôb totiž nebolo možné bez ďalšieho zdĺhavého došetrovania a zisťovania určiť, či naďalej spĺňajú podmienky účinnej legislatívy bez úkonu z ich strany, ktorým bolo podanie prihlášky obsahujúcej všetky rozhodujúce skutočnosti. Ak by sme pripustili takýto výklad zákona, v praxi, počnúc rokom 1995, by sa Sociálna poisťovňa dostala do situácie, kedy by buď musela iniciatívne prešetrovať prostredníctvom svojich zamestnancov desaťtisíce poistencov, ktorým v roku 1993 zaniklo poistenie zo zákona, čo so zohľadnením objemu práce a úrovne technických prostriedkov v roku 1995 nebolo možné (ani vykonať, ani spravodlivo žiadať), alebo by pokračovala s neaktuálnymi údajmi poistencov a vystavila by množstvo ľudí riziku, že im začne predpisovať poisťné a zasielať platobné výmery a následné penále za neplnenie povinnosti, hoci by títo ľudia túto povinnosť nemali (živnostenské oprávnenie zaniklo). Takýto absurdný výklad zákona by zasiahol do práv a slobôd nespočetného množstva zodpovedných poistencov, a naopak, chránil tých, ktorí si neplnia zákonné povinnosti. Takýmto výkladom by sme zákon postavili do roviny, že by sa museli odhlásiť tí, ktorí už nie sú po roku 1995 samostatne zárobkovo činnými osobami, s čím by bol spojený obrovský objem zbytočnej práce a spätného opravovania údajov. Je viac ako zrejmé, že takúto legislatívnu zmenu nemožno vykladať inak, ako tak, že každá SZČO bola od roku 1995 povinná sa prihlásiť bez ohľadu na to, či a koľkokrát sa v minulosti prihlásila do systému sociálneho poistenia. K šikanóznemu výkonu práva uviedol, že súd poukázal na to, že výkon práva žalobcu je možné považovať za v rozpore s ust. § 3 ods. 1 OZ, t. j. s dobrými mravmi. Súd tzv. šikanóznym výkonom práva podľa § 3 ods. 1 OZ odôvodnil tým, že žalovaní sa nemôžu účinne brániť a objektívne nemôžu preukázať prihlásenie neb. p. Y. na sociálne poistenie, ani úhrady dlhu na poisťnom, nakoľko legislatíva prikazuje archivovať účtovníctvo iba 10 rokov, je absolútne irelevantné, pretože zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov síce prikazuje minimálnu lehotu archivácie účtovníctva, avšak jej maximálnu lehotu neobmedzuje, a preto argument o objektívnej nemožnosti predloženia dôkazu, absolútne neobstojí a je zrejmé, že žalovaní dôkazy nemajú zo subjektívnych príčin (nikdy neexistovali). Nepochybne treba vziať do úvahy aj samotnú právnu povahu dokumentu (prihláška občana na nemocenské poistenie a na dôchodkové zabezpečenie a odhláška občana z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia), ktorý nie je účtovným dokladom, a teda sa naň vyššie citovaný zákon vôbec nevzťahuje, ani iný zákon neukladá povinnosť uschovania si jedného vyhotovenia tohto dokumentu opatreného pečiatkou podateľne, prípadne poštový doklad o jeho zaslaní. Je iba vecou opatrnosti osoby, aby si archivovala takéto doklady. Vyššie citovaný zákon tak nemožno na danú situáciu takto generálne použiť, pretože napríklad fyzické osoby, ktoré sú bežne účastníkmi záväzkov, z ktorých v budúcnosti môže vzniknúť spor, a teda stav, kedy musia preukázať splnenie svojej povinnosti voči protistrane (napríklad preukázaním dokladu o zaplatení), pričom by na súde nemohol spravodlivo obstať argument takejto osoby o tom, že žalovaný je fyzická osoba a žiadny zákon jej neprikazuje archivovať potvrdenia o úhradách, a preto nie je objektívne možné zaplatenie dokázať a uniesť tak dôkazné bremeno. Rovnako by pri takomto výklade súdu bol každý úkon veriteľa, ktorý si nárokuje splnenie na dedičoch dlžníka v rozpore s dobrými mravmi, lebo dedičia nemusia mať prístup k dokladom poručiteľa preukazujúcim zaplatenie dlhu. Z vyššie uvedeného teda nie je vôbec zrejmé, kde vidí súd šikanóznym výkonom práva žalobcu vo vzťahu k žalovaným. Súdna prax zaujala názor, že, postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu, prípadne, kedy je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 195/2012-66, NS ČR sp. zn. 22Cdo 1917/2004 a sp. zn. 22 Cdo 1567/2004 NS SR sp. zn. 3 Obo 32/2009 a uviedol, že žalobca v žiadnom prípade nesleduje znevýhodnenie alebo spôsobenie ujmy, nakoľko sa od žalovaných oprávnenne domáha vydania pomerne nízkej sumy v pomere k hodnote zdedeného majetku po poručiteľovi (29.625 eur). Žalovaní nie sú v konaní vystavení žiadnej finančnej strate, nakoľko do svojej majetkovej sféry nadobudli dedením aj sumu, ktorá by im nikdy nepatrila, ak by si poručiteľ plnil svoje zákonné povinnosti voči Sociálnej poisťovni. V konaní žalobcu nie je nič šikanózne. Naopak, súd vytvoril nebezpečný a spoločensky neakceptovateľný precedens o tom, že ak samostatne zárobkovo činná osoba počas života zvýši svoj majetok o prostriedky, ktoré mali byť uhradené Sociálnej poisťovni ako poisťné, budú dedičia takejto osoby požívať ochranu pred vymáhaním dlhu z titulu šikanózneho výkonu práva. Naopak, samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré počas života zodpovedne plnili všetky záväzky a povinnosti, čím došlo k zmenšeniu sumy finančných prostriedkov v ich majetkovej sfére, takýmto spôsobom ukrátia svojich dedičov, a preto nie je v ich záujme za života

neplniť. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 562,94 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalovanej v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22,24 eura, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Žalobca sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému v 1. rade zaplatiť žalobcovi sumu 562,94 eura a žalovanému v 2. rade sumu 22,24 eura do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaní ako právni nástupcovia po poručiťovi N. Y., nar. XX. XX. XXXX sú v pomere nadobudnutého dedičstva (žalovaný v 1. rade 96,20%, žalovaná v 2. rade 3,80%) povinní zaplatiť nepredpísané poistné poručiťefa - samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktoré si žalobca riadne uplatnil v dedičskom konaní, no žalovaní pohľadávku uplatnenú v dedičskom konaní neuznali a považujú ju za premlčanú. Po vznesenej námietke premlčania žalobca oznámil žalovaným, že časť uplatnenej pohľadávky vo výške 94,40 eura je možné považovať za premlčanú (túto si žalobou neuplatnil), zvyšnú časť si uplatnil predmetnou žalobou. V čase nesplnenia si povinnosti mal právny predchodca žalovaných 62 rokov. Právny predchodca žalovaných podal v roku 1993 prihlášku na sociálne poistenie, avšak poistné za toto obdobie nezaplatil a žalobca s prihladením na námietku premlčania upustil od vymáhania poistného. Následne si poručiťef nespĺnil svoju oznamovaciu povinnosť a porušenie povinnosti bolo zistené aj pri povinnosti predkladať výpis z daňového priznania. Výlučne z týchto dôvodov na strane poručiťefa nedisponoval žalobca informáciami potrebnými a nevyhnutnými na to, aby mohol byť za života vyzvaný na úhradu poistného a žalobca tak urobil bezprostredne po tomto zistení prihlásením do dedičského konania. V nadväznosti na to uviedol, že v prípade, ak nebola splnená oznamovacia povinnosť, poistné sa nepremičuje. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. V dôsledku odvolania zo strany žalobcu je napadnutý rozsudok predmetom preskúmania odvolacím súdom.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolacím dôvodom žalobcu je nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Právnym posúdením veci je pritom aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

8. Odvolací súd po preskúmaní postupu súdu prvej inštancie a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že záver súdu prvej inštancie, že pohľadávka žalobcu je premlčaná, je správny, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, pričom s odôvodnením napadnutého rozsudku v tejto časti sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle ustanovenia

§ 387 ods. 2 CSP naň odkazuje. Súd prvej inštancie bol pri posúdení otázky povinnosti právneho predchodcu žalovaných od 01. 01. 1995 opätovne sa prihlásiť na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, ak si túto povinnosť už pred tým splnil do 28. 04. 1994, v zmysle ustanovenia § 391 ods. 2 CSP právnym názorom odvolacieho súdu viazaný. Odvolací súd zotrváva na názore, že ak si právny predchodca žalovaných dňa 05. 02. 1993 (čo vyplýva z dokazovania na súde prvej inštancie), splnil povinnosť v zmysle ustanovenia § 20 ods. 4 zák. č. 7/1993 Z. z. ako samostatne zárobkovo činná osoba a prihlásil sa do poistenia a ak aj v zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 písm. c) zák. č. 7/1993 Zb. v znení od 29. 04. 1993 už povinnosť platiť poistné nemal, povinnosť prihlásiť sa do poistenia mu nevznikla opätovne od 01. 01. 1995, od účinnosti zák. č. 274/1994 Z. z. Právny predchodca žalovaných mal v zmysle ustanovenia § 20 ods. 4 zák. č. 7/1993 Zb. v znení do 28. 04. 1993, ako aj v zmysle ustanovenia § 20 ods. 4 tohto zákona v znení od 29. 04. 1993 aj povinnosť odhlásiť sa v lehote najneskôr do ôsmich dní odo dňa zániku poistenia, pričom keďže k zániku poistenia u neho v tomto období nedošlo, a teda takúto skutočnosť žalobcovi z toho dôvodu ani neoznamoval, žalobcovi bolo k 01. 01. 1995 zrejme, že je stále samostatne zárobkovo činnou osobou, avšak, ktorá sa do poistenia už prihlásila (dňa 05. 02. 1993), a preto jej táto jej povinnosť od 01. 01. 1995 opätovne už nevznikla. Takýto názor podporuje aj ustanovenie § 51b zák. č. 274/1994 Z. z., podľa ktorého bola povinnosť splniť si oznamovaciu povinnosť podľa § 18 ods. 4 do ôsmich dní od účinnosti tohto zákona stanovená len samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré do 31. decembra 1994 nemali oznamovaciu povinnosť preto, lebo boli zúčastnené na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení z iného dôvodu, pričom právny predchodca žalovaných takúto povinnosť mal a aj si ju dňa 05. 02. 1993 splnil, teda v jeho prípade o takúto osobu nejde. Námetka žalobcu, že pri aplikácii názoru odvolacieho súdu by bolo potrebné zdĺhavé došetrovanie, či osoby naďalej spĺňajú podmienky účinnej legislatívy bez úkonu z ich strany, je preto nedôvodná. Platobné výmery by boli predpisované a zasielané len osobám, ktoré si povinnosť odhlásiť sa v lehote stanovenej zákonom k 01. 01. 1995 nespĺnili. K poukazu žalobcu na rozhodnutie Okresnému súdu Piešťany č. k. 3C/187/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/269/2014 odvolací súd dodáva, že v tejto veci sa riešila iná situácia, keďže v tejto veci právny predchodca žalovanej podnikal ako samostatne zárobkovo činná osoba v období od 13. 03. 1995 do 31. 12. 2000, teda len za účinnosti zák. č. 274/1994 Z. z. účinného od 01. 01. 1995, teda nejde o rovnakú situáciu ako v predmetnej veci. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. So záverom súdu prvej inštancie, že v danej veci ide o výkon práva rozporný s dobrými mravmi sa odvolací súd nestotožňuje, keďže priamo ustanovenie § 24 ods. 3 zák. č. 274/1994 Z. z. stanovilo za určitých podmienok nepremičateľnosť práva predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie a len tým, že v danej veci ide o pohľadávku voči právnym nástupcom osoby, ktorej povinnosti boli týmto zákonom stanovené, nejde o takúto situáciu. Nestotožnenie sa so záverom odvolacieho súdu v tejto časti však nemá vplyv na správnosť záveru súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z iného dôvodu.

9. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže im žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovaným v 1. a 2. rade sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejme, že žalovaným žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovaným v 1. a 2. rade sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).